

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูสังคมศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

1. ผู้บริหาร ซึ่งเป็นกลุ่มประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้อำนวยการวิทยาลัย 1 คน ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ 1 คน หัวหน้าคณะวิชาพื้นฐาน 1 คน หัวหน้าแผนกวิชาสามัญ 1 คน หัวหน้าแผนกวิชาสัมพันธ์ 1 คน ของสถานศึกษา กองวิทยาลัยเทคนิค กองวิทยาลัยอาชีวศึกษา และกองการศึกษาอาชีวะ สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 18 วิทยาลัย วิทยาลัยละ 5 คน รวมทั้งสิ้น 90 คน
2. ครูสังคมศึกษาของสถานศึกษา กองวิทยาลัยเทคนิค กองวิทยาลัยอาชีวศึกษา และกองการศึกษาอาชีวะ สังกัดกรมอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 18 วิทยาลัย มีจำนวนผู้สอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ดังนี้ ครูสังคมศึกษา 18 วิทยาลัย วิทยาลัยละ 4-10 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 117 คน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตาราง จำนวนประชากรในสถานศึกษา กองวิทยาลัยเทคนิค กองวิทยาลัยอาชีวศึกษา และกองการศึกษาอาชีว สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร

ลำดับที่	วิทยาลัย	ผู้บริหาร	ครูสังคมศึกษา
1.	วิทยาลัยเทคนิคสุโขทัย	5	8
2.	วิทยาลัยเทคนิคราชสีหราชาราม	5	8
3.	วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง	5	8
4.	วิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี	5	6
5.	วิทยาลัยนิตยการบางนา	5	10
6.	วิทยาลัยนิตยการเชตุพน	5	10
7.	วิทยาลัยนิตยการธนบุรี	5	8
8.	วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมลลอ	5	6
9.	วิทยาลัยอาชีวศึกษาเสาวภา	5	6
10.	วิทยาลัยอาชีวศึกษาธนบุรี	5	4
11.	วิทยาลัยนิตยการอินทราชัย	5	5
12.	วิทยาลัยศิลปหัตถกรรมกรุงเทพ	5	4
13.	วิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร	5	4
14.	วิทยาลัยสารพัดช่างสีพระยา	5	5
15.	วิทยาลัยสารพัดช่างนครหลวง	5	4
16.	วิทยาลัยสารพัดช่างธนบุรี	5	4
17.	วิทยาลัยอาชีวศึกษาพนมมิตราชูทิศ	5	6
18.	วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกมหานคร	5	6
	รวม	90	117

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) ที่ผู้วิจัยแบ่งเป็น 2 ชุด คือ แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารและแบบสอบถามสำหรับครูสังคมศึกษา

แบบสอบถามสำหรับผู้บริหาร แบ่งเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพผู้บริหารในสถานศึกษาเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 2 สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) ซึ่งมี 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ จำนวน 4 ข้อ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา จำนวน 4 ข้อ ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา จำนวน 3 ข้อ ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา จำนวน 3 ข้อ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา จำนวน 4 ข้อ และด้านปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 3 สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาเป็นแบบสอบถามตามแบบมาตราส่วนประเมินค่า ซึ่งมี 6 ด้าน ได้แก่ ปัญหาด้านการนำหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาไปใช้ จำนวน 12 ข้อ ปัญหาด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาในห้องเรียน จำนวน 26 ข้อ ปัญหาด้านการใช้สื่อการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อม จำนวน 8 ข้อ ปัญหาการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา จำนวน 10 ข้อ ปัญหาด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา จำนวน 13 ข้อ และปัญหาด้านปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา จำนวน 23 ข้อ

ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา และข้อเสนอแนะการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด

แบบสอบถามสำหรับครูสังคมศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองแบ่งเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพเกี่ยวกับผู้บริหารวิทยาลัยและครูสังคมศึกษา เป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) ผู้บริหารจำนวน 10 ข้อ และครูสังคมศึกษาจำนวน 11 ข้อ

ตอนที่ 2 สภาพการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) ผู้บริหาร จำนวน 22 ข้อ และครูสังคมศึกษา จำนวน 46 ข้อ

ตอนที่ 3 ปัญหาการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า ผู้บริหารจำนวน 93 ข้อ และครูสังคมศึกษา จำนวน 96 ข้อ

ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูสังคมศึกษา

วิธีการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามเพื่อเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ศึกษาปัญหางานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา จากหนังสือ เอกสาร วารสาร สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ รวมทั้งข้อคิดเห็นของบุคคลที่เกี่ยวข้องและมีประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา
3. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา
4. ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยนำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเกี่ยวข้องและมีประสบการณ์ทางด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา พร้อมทั้งขอคำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้ถูกต้อง และเหมาะสมในการนำไปใช้
5. ปรับปรุงแบบสอบถามและนำไปทดลอง (try-out) กับผู้บริหารและครูสังคมศึกษา กลุ่มละจำนวน 30 คน โดยนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างในวิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษา ได้แก่ วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสาคร วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม วิทยาลัยเทคนิคสมุทรปราการ วิทยาลัยเทคนิคนครปฐม วิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม วิทยาลัยเทคนิคโพธาราม วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาบุรี วิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา เพื่อศึกษาปัญหาต่าง ๆ

ที่อาจเกิดขึ้นตลอดจนสำนวนภาษาที่ใช้ โดยผู้วิจัย ได้นำแบบสอบถาม ไปวิเคราะห์ความเที่ยง (reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีโคเอฟฟิเชียน แอลฟา (Cocfficient Alpha) ทหาความเที่ยงของแบบสอบถามสำหรับผู้บริหารและครูสังคมศึกษา ปรากฏว่าได้ค่าความเที่ยง 0.976 และ 0.991 ตามลำดับ

6. ปรับปรุงแบบสอบถามให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพก่อนนำไปใช้ในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือขอความร่วมมือ ในการเก็บข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงอธิบดีกรมอาชีวศึกษาเพื่อขอความร่วมมือ ไปยังสถานศึกษาในสังกัดกรมอาชีวศึกษา
2. อธิบดีกรมอาชีวศึกษาออกหนังสือถึงหัวหน้าสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เพื่ออนุญาตให้เข้าเก็บข้อมูลในสถานศึกษานั้น ๆ
3. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล โดยเก็บด้วยตนเอง จากแบบสอบถามจำนวน 207 ฉบับ ได้รับกลับคืน 168 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 81.16

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 ซึ่งถามเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถามมาแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ และนำเสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย
2. นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 ซึ่งถามเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษามาแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ และนำเสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย
3. นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 3 ซึ่งเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา โดยกำหนดค่าคะแนนตามมาตราส่วนประเมินค่าที่ได้ (rating scale)

ดังนี้คือ

ระดับปัญหาการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา	ค่าคะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

3.1 นำข้อมูลมาแจกแจงความถี่ หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายข้อและสรุปรวมในแต่ละด้าน นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง โดยตีความหมายค่าเฉลี่ยรายข้อและโดยส่วนรวม ดังนี้

4.50-5.00	หมายถึง	เป็นปัญหาการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษามากที่สุด
3.50-4.49	หมายถึง	เป็นปัญหาการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษามาก
2.50-3.49	หมายถึง	เป็นปัญหาการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาปานกลาง
1.50-2.49	หมายถึง	เป็นปัญหาการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาน้อย
1.00-1.49	หมายถึง	เป็นปัญหาการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาน้อยที่สุด

สรุปปัญหาการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษานำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

4. นำเสนอข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 4 เป็นความเรียง
5. แบบสัมภาษณ์นำมาหาค่าร้อยละแล้วนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การคำนวณค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและทดสอบด้วยค่าเอฟ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เอส พี เอส เอส SPSS Statistical Package for the Social Sciences) -

3.2 สรุปปัญหาการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง